ਮੰਨੇ ਲਾਲ ਜੈਸਵਾਲ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 97)

ਜਨਵਰੀ 25, 2022

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਕੋਡ, 1973 -- ਧਾਰਾਵਾਂ 439 ਅਤੇ 161 -- ਜ਼ਮਾਨਤ -- ਦੇਣ ਦੀ -- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ – ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ – ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ – (i) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 161 ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੰ. ਅਧੀਨ ਬੇਹਦ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ; (ii) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; (iii) ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਯਾਂਤਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਫੈਸਲਾ: ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੰ. ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ – ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜੋੜ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯਾਂਤਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 147,148, 149, 323, 504, 506, 302, 307 ਅਤੇ 34.

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ:1. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 161 ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੰ. ਅਧੀਨ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ/ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਗਲਤ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।[ਪੈਰਾ 8.1]

2. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਟ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 8.2, 8.3]

3. ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹਨ (i) ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ; (ii) ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾਸ ਹਨ; ਅਤੇ (iii) ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (ii) ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ, ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ; ਅਤੇ (i) ਇਸ ਦੇ ਤੋੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। [ਪੈਰਾ 9]996-G-H; 997-A]

ਅਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ; (2018) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 129: [2017] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 979 44 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2017] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 979 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 4.4

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 97 ਦਾ 2022।

ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 06.10.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਬੇਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6294 ਦਾ 2020।

ਨਾਲ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 98 ਦਾ 2022।

ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਿਸ ਨੂਪੁਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਐਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਕੇ. ਵਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਰਧੇਂਦੁਮੌਲੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਏ.ਏ.ਜੀ. ਮਿਸ ਅਲਕਾ ਸਿਨਹਾ, ਅਨੁਵ੍ਰਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਐਮ. ਸਿੰਘ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 06.10.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 203 ਦਾ 2019 ਲਈ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 149, 323, 504, 506, 307 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੀ.ਐਸ. ਬਹਾਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਿਓਰੀਆ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ – ਮੂਲ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

2. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 149, 323, 504, 506, 302, 307 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 - ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਦਿਓਰੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ/ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। 19.11.2019 ਅਤੇ 22.01.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਹੀਂ ਜਮਾਨਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ, ਹਾਕੀ, ਛੜੀ ਅਤੇ ਰਾਡ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਧਾਰਾ 439 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ - ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

4. ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ ਜਾਣਕਾਰ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4.1 ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ ਜਾਣਕਾਰ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਏ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜਮਾਨਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸਨ।

4.2 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 161 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਘਟਨਾ ਦੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

4.3 ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ

ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਤਲਵਾਰ, ਹਾਕੀ, ਸੋਟੀ ਅਤੇ ਰਾਡ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਿਰਦਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4.4 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਖਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਸਬੂਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਇਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2—ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਚਿਤ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ; (2018) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 129 ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

5. ਸ੍ਰੀ ਅਰਧੇਂਦੁਮੌਲੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਏ.ਜੀ. ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 147, 148, 149 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

6. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਐਮ. ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ – ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6.1 ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ/ਬੇਲਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਿਨੈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ।

6.2 ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 – ਦੋਸ਼ੀ 26.08.2019 ਅਤੇ 05.09.2020 ਤੋਂ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

8. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 149, 323, 504, 506, 302, 307 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਸਮੇਤ ਇੱਥੇ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ, ਹਾਕੀ, ਛੜੀ ਨਾਲ ਰਾਡ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪੰਜ ਜ਼ਖਮ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਹੀਮੋਟੋਮਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ।

8.1 ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ/ਬੇਲਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਪਰੋਕਤ ਗਲਤ ਹਨ। ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਦਾਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਯਾਂਤਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ।

8.2 ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148 ਅਤੇ 149 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ 19.11.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ – ਸੁਮਿਤ ਜੈਸਵਾਲ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ, ਹਾਕੀ, ਸੱਟਾ ਅਤੇ ਰਾਡ ਵਰਗੇ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿ ਵਿਕਟ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਵੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕਾਰਜ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8.3 ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼(s) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ

ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ:-

ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ, ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ, ਕਾਫੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਸਬੂਤ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹਨ (i) ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ; (ii) ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾਸ ਹਨ; ਅਤੇ (iii) ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (iv) ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਮਾਜ; ਅਤੇ (v) ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਚੁਕੌਂਤੀ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੁਕੌਂਤੀ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਟੱਲ ਹਨ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਕੌਂਤੀ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਥੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 – ਪ੍ਰਦਯੁਮਨ ਉਰਫ ਪ੍ਰਦੁਮਨਾ ਉਰਫ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 97 ਆਫ 2022 ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 – ਸ਼ੈਲੂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 98 ਆਫ 2022 ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿਰਫ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਗ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹਨ।

ਅੰਕਿਤ ਜੈਵਾਨ

(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਆਰਿਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate